

Dosarul nr. 3ra-883/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: O. Țurcanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, A. Malii, A. Minciuna)

ÎNCHEIERE

07 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Iurs” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea facturii,

împotriva deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 10 ianuarie 2019, SRL „Iurs” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea facturii fiscale nr. AAF 3148863 din 31 octombrie 2018.

În motivarea acțiunii reclamanta SRL „Iurs” a indicat că la începutul lunii iunie 2018 a recepționat factura fiscală nr. AAE 2815283 din 31 mai 2018, în baza căreia urma să achite suma de 2533, 36 lei pentru presupusa preepurare a apei uzate cu concentrații majorate de poluanți față de CMA evacuate de la întreprindere. În anexa nr. 1 la factura nominalizată s-a făcut trimitere la tarifele diferențiate, conform calcului nr. 1223 din 24 septembrie 2018.

Reclamanta a relatat că nu este de acord cu factura menționată și că aceasta urmează a fi anulată din motiv că la data de 24 septembrie 2018 reprezentantul SA Apă-Canal Chișinău a contactat reprezentantul SRL „Iurs”, informându-l că urmează

să se prezinte pentru a asista la prelevarea probelor de apă uzată, ce se scurge din localul reclamantei. După prelevare, în aceeași zi a fost emis raportul nr. 4462, iar la începutul lunii octombrie 2018 de către SRL „Iurs” a fost recepționată factura fiscală nr. AAF 1229831 din 29 septembrie 2018, în baza căreia ar urma să achite 3820, 14 lei pentru presupusa preepurare a apei uzate cu concentrații majorate de poluanți față de CMA evacuate de la întreprinderea SRL „Iurs”.

Reclamanta nefiind de acord cu factura nr. AAF 1229831, la data de 29 septembrie 2018, a contestat-o, în instanța de judecată. Conform art. 69, alin. 5) al Regulamentului-Cadru privind recepționarea apelor uzate, eliberarea condițiilor tehnice și autorizațiilor de deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare al localităților prevede că: rezultatele analizei indicatorilor de calitate, obținute dintr-o probă unitară și folosite la calculele sancțiunilor economice, sânt valabile pentru luna în care au fost prelevate probele, iar în cazul prelevării a mai multor probe în aceeași lună - valabilitatea analizelor pentru sancțiuni este determinată de timpul dintre două prelevări adiacente.

Totodată, reclamanta a invocat că Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din mun. Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/4 din 25 martie 2008 și anume art. 10.9, prevede că rezultatele analizei indicatorilor fizico-chimici, obținute la o probă momentană și utilizate la calculul tarifelor diferențiate, amenzilor, în caz de depășire a CMA sau plăților serviciilor de preepurare, sunt valabile pentru volumul integral al apelor uzate deversate în sistemul de canalizare, pentru luna în care au fost prelevate probele, iar în cazul prelevării a mai multor probe în aceeași lună, valabilitatea rezultatelor analizelor pentru aplicarea tarifelor diferențiate sau a amenzilor pentru depășirea CMA este determinată de durata de timp dintre două prelevări consecutive, dacă contractul privind recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți nu prevede altă modalitate.

Reclamanta a susținut că factura nr. AAF 3148863 din 31 octombrie 2018 este emisă în baza prelevării de ape reziduale efectuate la data de 24 septembrie 2018, astfel fiind încălcate prevederile normelor nominalizate. Totodată, indică că alin. 3 al art. 4 al Legii cu privire la petiționare prevede că petiționarul, care nu este satisfăcut de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit un răspuns în termenul stabilit de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă.

Reclamanta a mai relatat că la data de 14 noiembrie 2018 s-a adresat cu cererea nr. 25, către organul emitent al facturii fiscale nr. AAF 3148863 din 31 octombrie 2018, privind anularea facturii, iar prin răspunsul nr.1200/18073 din 13 decembrie 2018 SA Apă-Canal Chișinău a refuzat să anuleze factura nominalizată, menționând că este întocmită conform normelor legale. Astfel, reclamanta consideră că SA Apă-Canal Chișinău a emis o factură ilegală care urmează a fi anulată.

Reclamanta SRL „Iurs” a solicitat admiterea acțiunii, anularea facturii fiscale nr. AAF 3148863 din 31 octombrie 2018, emisă de SA „Apă-Canal Chișinău”.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea în ordinea contenciosului administrativ declarată de SRL „Iurs” împotriva SA „Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea facturii, s-a anulat factura fiscală nr. AAF 3148863 din 31 octombrie 2018, emisă în privința SRL „Iurs” de către

SA Apă-Canal Chișinău.

Prin decizia din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Iurs” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea facturii.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că la data de 24 septembrie 2018 reprezentantul SA „Apă-Canal Chișinău” a contactat reprezentantul SRL „Iurs”, informându-l că urmează să se prezinte pentru a asista la prelevarea probelor de apă uzată, ce se scurge din localul reclamantei. Ulterior, a fost emis raportul nr. 4462, iar la începutul lunii octombrie 2018 de către SRL „Iurs” a fost recepționată factura fiscală nr. AAF 1229831 din 29 septembrie 2018, cu care nu este de acord, contestând-o cu prezenta acțiune, în instanța de judecată.

Instanța de apel a mai constatat că probele analizate au fost prelevate la data de 24 septembrie 2018, fapt ce se deduce din anexa nr.1 la factura fiscală AAF 3148863 din 31 octombrie 2018. La caz, deși calculul coeficientului la tarif pentru aplicarea tarifului diferențiat pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate s-a efectuat la 24 septembrie 2018, în baza codului probei nr. 1223 (numărul de înregistrare a probei) din 24 septembrie 2018, tariful diferențiat pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate în sumă de 2788, 03 de lei a fost inclus de SA „Apă-Canal Chișinău” în factura fiscală seria nr. AAF 3148863, la 31 octombrie 2018.

În conformitate cu prevederile pct. 69 din Regulamentul-cadru privind recepționarea apelor uzate, eliberarea condițiilor tehnice și autorizațiilor de deservire a apelor uzate în sistemul de canalizare al localităților, aprobat prin Ordinul Departamentului Construcții și Dezvoltare al Teritoriului al Republicii Moldova, nr. 40 din 18 februarie 2005, prelevarea probelor de apă uzată se efectuează în orice timp al zilei și nopții prin prelevarea unei singure probe, și în care indicatorii de calitate din proba dată nu trebuie să depășească valorile limită indicate în acordul de racordare; prelevarea probelor se efectuează în prezența personalului responsabil al agentului economic. În caz de refuz al prezenței personalului responsabil, de stânjenirea accesului liber pe teritoriul agentului economic sau în caz de refuz de semnare al actului de prelevare a probelor, reprezentantul întreprinderii SA „Apă-Canal Chișinău” întocmește un act unilateral care servește drept bază pentru penalizarea agentului economic; indicatorii de calitate a apelor uzate se determină în laboratorul specializat al întreprinderii „Apă-Canal” sau în orice laborator specializat autorizat, cu înregistrarea rezultatelor controlului în registre speciale, care sînt păstrate cel puțin 5 ani. Analizele chimice și sanitaro- biologice se efectuează conform standardelor în vigoare cu utilizarea metodelor acordate cu organele de protecție a mediului și supraveghere sanitaro-epidemiologică; în caz de neconcordanță a rezultatelor analizelor înfăptuite, e posibilă executarea repetată a lor de către laboratorul „Apă-Canal” în prezența reprezentantului agentului economic; rezultatele analizei indicatorilor de calitate, obținute dintr-o probă unitară și folosite la calculele sancțiunilor economice, sînt valabile pentru luna în care au fost prelevate probele, iar în cazul prelevării a mai multor probe în aceeași lună - valabilitatea analizelor pentru

sanctiuni este determinată de timpul dintre două prelevări adiacente.

Conform prevederilor pct. 10.9 din Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din municipiul Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/4 din 25 martie 2008, rezultatele analizei indicatorilor fizico-chimici, obținute la o probă momentană și utilizate la calculul tarifelor diferențiate, amenzilor, în caz de depășire a CMA sau plăților serviciilor de preepurare, sunt valabile pentru volumul integral al apelor uzate deversate în sistemul de canalizare, pentru luna în care au fost prelevate probele, iar în cazul prelevării a mai multor probe în aceeași lună, valabilitatea rezultatelor analizelor pentru aplicarea tarifelor diferențiate sau a amenzilor pentru depășirea CMA este determinată de durata de timp dintre două prelevări consecutive, dacă contractul privind recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți nu prevede altă modalitate.

Conform pct. 10.10 din Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din municipiul Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/4 din 25 martie 2008, consumatorul este obligat să participe la prelevarea probelor de control al apelor uzate, efectuate de furnizor, pentru care se întocmește un proces-verbal semnat de reprezentanții furnizorului și consumatorului, iar în cazul refuzului acestuia din urmă de a semna procesul-verbal, se va semna unilateral, cu indicarea acestui fapt. În cazul în care a fost depistată depășirea CMA, rezultatele analizelor de laborator vor fi utilizate la calculul tarifelor diferențiate sau amenzilor, conform Regulamentului.

Ca urmare, instanța de apel a reținut că instanța de fond întemeiat a conchis asupra faptului că coeficientul tarifar pentru aplicarea tarifului diferențiat pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate, în mărime de 2788,03 lei, a fost calculat cu încălcarea normelor legale prevăzute de art. 69 alin. (5) din Regulamentul-cadru privind recepționarea apelor uzate, eliberarea condițiilor tehnice și autorizațiilor de deservire a apelor uzate în sistemul de canalizare al localităților și pct.10.9 din Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din municipiul Chișinău, care prevăd expres faptul că, probele prelevate sunt valabile doar pentru luna în care au fost prelevate.

Instanța de apel a respins argumentele apelantului privind legalitatea facturii întocmite, ori la caz cu certitudine s-a constatat încălcarea normelor legale enunțate mai sus. Argumentele apelantului cu referire la ordinul nr. 20 din 17 martie 2017 privind monitorizarea calității apelor uzate, evacuate de către agenții economici în sistemul public de canalizare, prin care s-a stabilit modul și frecvența monitorizării, nu poate fi reținut de către instanța de apel, deoarece Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din municipiul Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 5/4 din 25 martie 2008, cât și Regulamentul-cadru privind recepționarea apelor uzate, eliberarea condițiilor tehnice și autorizațiilor de deservire a apelor uzate în sistemul de canalizare al localităților, aprobat prin Ordinul Departamentului Construcții și Dezvoltare al Teritoriului al RM, nr.40 din 18 februarie 2005, au forță juridică superioară ordinului nr. 20 din 17 martie 2017, care este un act intern, emis exclusiv de apelant.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 29 iulie 2020, SA „Apă-Canal Chișinău” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de SRL „Iurs”.

Recurenta SA „Apă-Canal Chișinău”, în motivarea recursului a invocat că la examinarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, precum și faptul că normele de drept material și procedural au fost aplicate eronat deoarece instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Recurenta SA „Apă-Canal Chișinău” a specificat că instanța de apel nu a aplicat prevederile pct. 11, 12 al Hotărârii de Guvern al Republicii Moldova nr. 950 din 25 noiembrie 2013, pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale care prevede că în situația în care apele industriale uzate sînt evacuate direct în rețeaua de canalizare, se interzice descărcarea de substanțe periculoase și prioritar periculoase, prevăzute în: normativele de evacuare (CMA): anexa nr. 1 la prezentul Regulament. Cantitatea de substanțe poluante în apele uzate evacuate în sistemele publice de canalizare nu trebuie să depășească normativele stabilite în Anexa nr. 1, care prevede că indicatorii de calitate ai apelor menajere uzate evacuate în rețelele de canalizare ale localităților la Regulamentului nominalizat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013.

Recurenta a relatat că evacuarea apelor uzate în rețelele de canalizare ale localităților este permisă numai dacă prin aceasta: nu se aduc prejudicii igienei și sănătății publice sau personalului care exploatează sistemul de canalizare și stațiile de epurare, nu se diminuează prin depuneri capacitatea de transport a conductelor/canalelor colectoare, nu se degradează construcțiile și instalațiile rețelelor de canalizare, ale stațiilor de epurare și ale echipamentelor asociate acestora, nu sunt perturbate procesele de epurare din stațiile de epurare, procesele de tratare a nămolurilor sau nu se diminuează capacitatea de prelucrare a acestora, nu se creează pericol de explozie, nu se afectează calitatea apelor uzate din sistemul public de canalizare.

Recurenta SA „Apă-Canal Chișinău” a relatat că instanța de apel a ignorat prevederile pct. 65 lit. j) și v) al Hotărârii ANRE nr. 271 din 16 decembrie 2015, cu privire la Regulamentului cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care prevede că consumatorul este obligat să nu evacueze spre deversare în sistemul public de canalizare substanțe interzise de actele normative în vigoare și care pot avaria rețeaua publică de canalizare sau pot afecta funcționarea instalațiilor de epurare a apelor uzate și să nu admită deversarea apelor uzate cu concentrația poluanților care depășește concentrația maxim admisibilă a poluanților în apele uzate. Totodată, consumatorul este obligat să respecte condițiile de deversare a apelor uzate să nu evacueze în sistemul public de canalizare a substanțelor interzise spre deversare și care pot provoca avarii ale rețelelor sau pot afecta funcționarea instalațiilor de epurare (consumatorul non-casnic).

Recurenta a indicat că instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 22 alin. (18) al

Legii nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare care prevede că în cazul în care volumul substanțelor în suspensie, consumul biochimic de oxigen pentru 5 zile (CBO 5), precum și alți indicatori depășesc normativele aprobate în modul stabilit de legislația în vigoare, se aplică tarife diferențiale, calculate proporțional cu indicii normativelor indicate, conform condițiilor contractuale, iar în lipsa acestor clauze în contractul obligatoriu - conform modalității stabilite prin Legea nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte legislative în vigoare. În obligația operatorului este pusă sarcina de a evacua în receptorii naturali ape uzate epurate și de a depozita nămoluri provenite de la stațiile de epurare numai în condițiile de calitate/cantitate, prevăzute de reglementările în vigoare din domeniul protecției apei și mediului, astfel încât să fie garantată în baza actelor normative.

La 11 august 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SRL „Iurs” copia recursului declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” împotriva deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 142).

Completul specializat relevă că intimata SRL „Iurs” a recepționat copia recursului expediat de SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 152).

Însă, intimata SRL „Iurs” nu și-a valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” împotriva deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul relevă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 17 iunie 2020. Totodată, decizia recurată a fost notificată recurentei SA „Apă-Canal Chișinău”, la data de 29 iunie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei. (f.d. 127)

În aceste circumstanțe recursul depus de SA „Apă-Canal Chișinău” la 29 iulie 2020, se consideră a fi depus în termen. (f.d. 129-136)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursurile se declară inadmisibile în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, 7 p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

conchide că recursul depus de SA „Apă-Canal Chișinău” este inadmisibil.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan